

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Newsletter Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Nr 3/2015

Rzecznik Praw Obywatelskich wykonuje zadania niezależnego organu do spraw popierania, ochrony i monitorowania wdrażania Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych pragniemy życzyć Państwu, aby wiosenna atmosfera, nadzieja i miłość nie opuszczały Was przez cały rok.

Redakcja Newslettera

Ważne

Rozporządzenie Rady Ministrów z 27 grudnia 2011 r. zgodne z Konstytucją [art. 5 – Równość i niedyskryminacja, art. – 28 – Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna]*

10 marca 2015 r. Trybunał Konstytucyjny rozpoznał pytanie prawne Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu dotyczące ograniczenia kręgu osób, które mogą skorzystać z rządowego programu wspierania.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 27 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne w zakresie, w jakim nie przewiduje przyznania przewidzianej w nim pomocy osobom uprawnionym do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego innym niż matka, ojciec lub opiekun faktyczny dziecka, niezależnie od sytuacji dochodowej i majątkowej tych osób, jest zgodny z art. 18, art. 71 ust. 1 i art. 32 ust. 1 konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 92 ust. 1 konstytucji. Trybunał Konstytucyjny postanowił ponadto umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

[\[Wyrok TK\]](#)

Ustawa oświatowa po nowemu [art. 9 – Dostępność, art. 24 – Edukacja]*

Sejm uchwalił nowelizację ustawy oświatowej, w której m.in. zmieniono nazewnictwo z „upośledzenia umysłowego” na „niepełnosprawność intelektualną”, zamieszczono postanowienia dot. oceniania uczniów i dostosowania poziomu nauki do możliwości niepełnosprawnych dzieci, zwiększono wysokość dotacji celowej na sfinansowanie podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego. Minister Edukacji, w drodze rozporządzenia, będzie określać wskaźniki do obliczenia zwiększonej dotacji celowej. Dodatkowo, w przypadku zmiany szkoły przez ucznia niepełnosprawnego, który korzysta z przystosowanego do jego potrzeb podręcznika, podręcznik ten zostanie przekazany do nowej placówki.

[\[Tekst ustawy\]](#)

Osobom z niepełnosprawnościami będzie podróżowało się lepiej [art. 9 – Dostępność, art. 20 – Mobilność]*

Prezydent podpisał nowelizację ustawy o transporcie drogowym, wprowadzającą do polskiego prawa przepisy unijne, dotyczące praw pasażerów w transporcie autobusowym i autokarowym. Zgodnie z tą nowelizacją zostanie wyznaczonych 21 dworców autobusowych i autokarowych w miastach liczących powyżej 50 tys. mieszkańców i obsługujących rocznie ponad 500 tys. odjeżdżających, na których będzie udzielana nieodpłatna pomoc w przejściu z poczekalni dworca do pojazdu, przy wsiadaniu do niego, znalezieniu miejsca, załadunku i odebraniu bagażu, przewiezieniu psa przewodnika. Dworce, które przejdą pozytywną weryfikację Ministra Transportu i zostaną dostosowane do wymagań unijnych będą wpisane na listę dworców wyznaczonych do udzielania pomocy osobom z niepełnosprawnościami i o ograniczonej sprawności ruchowej. Nowelizacja reguluje ponadto kwestie związane z ochroną praw pasażerów, szczególnie ws. składania i rozpatrywania skarg.

Więcej informacji w artykule prasowym: [\[prawo.rp.pl\]](http://prawo.rp.pl)

[\[Tekst ustawy\]](#)

Czy placówki penitencjarne są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami? [art. 9 - Dostępność]*

Krajowy Mechanizm Prewencji w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskich w 2015 r. przeprowadza kontrole placówek penitencjarnych pod kątem dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Pierwsze wizytacje ujawniły nie tylko bariery architektoniczne typu: zbyt wąskie drzwi np. do kaplicy, gabinetu lekarskiego, czy źle umieszczone włączniki światła, instalacji przyzywowej, ale także problemy generalne np. brak procedury kontroli osobistej osób z niepełnosprawnościami, uwzględniającej stopień i rodzaj niepełnosprawności. Personel zakładów penitencjarnych nie ma odpowiedniego przeszkolenia w tym zakresie. Uwagę kontrolujących zwrócił fakt, że w części zwizytowanych już placówek nie przyjęto żadnych zasad ewakuacji osób z niepełnosprawnościami lub przyjęto je w sposób szacunkowy np. ustalono ogólnie, że należy pomóc w ewakuacji osobom

z niepełnosprawnością ruchową, ale bez wskazania, kto z personelu jest za to odpowiedzialny i w jaki sposób powiadamiać osoby z niepełnosprawnością o alarmie.

Jak łatwo i bezpłatnie dostosować stronę www do potrzeb osób z niepełnosprawnościami [art. 9 - Dostępność]*

Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji na swojej stronie www w zakładce „Aktualności” zamieściło instrukcję jak łatwo i bezpłatnie dostosować strony internetowe dla osób z niepełnosprawnościami. Przypominamy, że termin dostosowania serwisów internetowych przez podmioty publiczne upływa z końcem maja 2015 r. Zgodnie z informacją podaną przez Ministerstwo obecnie tylko 1,7% stron internetowych spełnia standard dostępności.

Fundacja Widzialni, która zajmuje się przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu i społecznemu udostępniła gotowe narzędzia i rozwiązania pozwalające dostosować strony internetowe, zgodnie z obowiązującymi standardami dostępności, do wykorzystania przez praktycznie wszystkich, którzy chcą aby ich serwisy były odwiedzane przez jak największą liczbę użytkowników. Szczegółowe informacje na stronie: [\[Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji\]](#)

Sprawy u Rzecznika Praw Obywatelskich

Kontakty z osobami ubezwłasnowolnionymi bez regulacji prawnych [art. 14 – Wolność i bezpieczeństwo osobiste, art. 23 – Poszanowanie domu i rodziny]*

Rzecznik Praw Obywatelskich już w 2013 r. w pismach do Ministerstwa Sprawiedliwości zwracał uwagę na brak uregulowań prawnych, które umożliwiłyby realizację przez rodziców kontaktów z ubezwłasnowolnionym całkowicie dzieckiem, będącym osobą dorosłą. Minister Sprawiedliwości zgodził się ze stanowiskiem Rzecznika, że istnieje konieczność zmiany przepisów prawa procesowego, w sposób zapewniający ochronę prawa osób ubezwłasnowolnionych do kontaktów z rodziną. Aktualnie Rzecznik zwrócił się z prośbą do Ministra Sprawiedliwości o informację, czy są prowadzone prace, zmierzające do uregulowania prawa do kontaktów osoby ubezwłasnowolnionej z członkami rodziny.

[\[Pismo do Ministra Sprawiedliwości\]](#)

Skargi do RPO na działalność banków [art. 9 - Dostępność]*

Na prośbę Prezesa Związku Banków Polskich prof. Irena Lipowicz przesłała informację o wpływających do Biura skargach dotyczących działalności banków. W swoim piśmie wskazała m.in., że aktualny pozostaje problem udzielania przez banki pożyczek lub kredytów osobom z dysfunkcją intelektualną oraz problem ograniczenia dostępu do bankowych serwisów internetowych osobom z różnymi rodzajami niepełnosprawności, np. z dysfunkcją wzroku i słuchu.

[\[Pismo do Prezesa ZBP\]](#)

Listy na wyroby medyczne [art. 5 – Równość i niedyskryminacja, art. 25 – Zdrowie]*

Rzecznik Praw Obywatelskich ponownie zwróciła się do Ministra Zdrowia w sprawie wprowadzania okresowo przez oddziały wojewódzkie NFZ list oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na zaopatrzenie w wybrane wyroby medyczne wydawane na zlecenie.

Profesor Irena Lipowicz zwróciła uwagę, że ustawa regulująca obecnie problem zaopatrzenia w wyroby medyczne nie zawiera przepisów pozwalających na tworzenie list oczekujących na potwierdzenie i realizację zleceń na zaopatrzenie w wyroby medyczne wydawane na zlecenie, jak również nie upoważnia do uregulowania tej sprawy w drodze przepisów wykonawczych. Tworzenie tego typu list obecnie opiera się na niejasnych kryteriach, zarówno w zakresie tworzenia kolejek, jak i realizacji zleceń, co prowadzi do ograniczania dostępu do świadczeń gwarantowanych ze środków publicznych i nierównego traktowania świadczeniobiorców. Rzecznik znając realia w zakresie finansowania świadczeń zdrowotnych nie kwestionuje konieczności tworzenia w określonych przypadkach rejestru zleceń oczekujących.

W piśmie do Ministra Zdrowia Rzecznik Praw Obywatelskich wskazując powyższe kwestie zwróciła się z o podjęcie działań w kierunku uregulowania zasad tworzenia kolejek na wyroby medyczne zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie standardami konstytucyjnymi.

[\[Pismo do Ministra Zdrowia\]](#)

Stypendia specjalne dla studentów z niepełnosprawnościami [art. 24 – Edukacja, art. 28 – Odpowiednie warunki życia i ochrona socjalna]*

Aktualnie obowiązujące przepisy prawa stanowią, że studentom, którzy nabyli niepełnosprawność w trakcie albo po ukończeniu studiów nie przysługuje stypendium specjalne dla osób z niepełnosprawnościami, mimo iż nie korzystały z niego na pierwszym kierunku studiów.

Rzecznik Praw Obywatelskich wystąpiła do Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego z prośbą o ustosunkowanie się do potrzeby zmiany przepisów, polegającej na uregulowaniu możliwości ubiegania się o stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych na kolejnym kierunku studiów w przypadku, gdy niepełnosprawność powstała w czasie trwania studiów lub po ich ukończeniu. Sytuacja tych osób jest całkowicie odmienna od sytuacji studentów niepełnosprawnych na pierwszym kierunku studiów. Pojawienie się dysfunkcji staje się często przyczyną braku możliwości wykonywania wyuczonego zawodu, co z kolei stawia te osoby przed koniecznością zdobycia kolejnych kwalifikacji lub całkowitego przekwalifikowania się.

[\[Pismo do Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego\]](#)

Zwrot oświatowej subwencji ogólnej, a dobro uczniów z niepełnosprawnościami [art. 24 - Edukacja]*

Rzecznik Praw Obywatelskich na podstawie skarg przedstawicieli gmin wystąpiła do Minister Edukacji Narodowej w sprawie konieczności zwrotu do budżetu państwa nienależnie pobranych kwot części oświatowej subwencji ogólnej.

Profesor Irena Lipowicz podkreśliła, że nie sprzeciwia się egzekwowaniu przez Ministerstwo Finansów nieprawidłowo naliczonych i nienależnie pobranych kwot, ale jednocześnie zwróciła uwagę, że skala problemu może mieć duży wpływ na sytuację dzieci z niepełnosprawnościami. Zdaniem RPO wykazywanie w systemie informacji oświatowej nieprawidłowych danych

o uczniach, a w wyniku tego pobieranie źle wyliczonej subwencji, nie zawsze było efektem chęci nadużyć, ale często spowodowane było przyczynami obiektywnymi, z powodu znacznego skomplikowania przepisów regulujących naliczanie subwencji oraz z braku jednolitości systemu orzekania. Wiele gmin jest obciążonych kwotami, stanowiącymi znaczny procent budżetu gminy. Grozi to paraliżem działalności oświatowej tych jednostek. Rzecznik zwróciła się z prośbą o informację, czy w Ministerstwie Edukacji Narodowej toczą się lub planowane są działania mające zapobiec występowaniu sytuacji, w których na dużą skalę popełniane są błędy w kalkulacji należnej samorządom kwoty subwencji oświatowej.

[\[Pismo do Minister Edukacji Narodowej\]](#)

Kto może korzystać z przepisów ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych? [art. 27 – Praca i zatrudnienie]*

RPO wystąpił do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych w sprawie zakresu stosowania ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ustawa nie definiuje pojęcia zatrudnienia, w związku z tym w praktyce jej stosowania pojawiły się wątpliwości, czy uprawnienia w niej zawarte przysługują jedynie osobom z niepełnosprawnościami zatrudnionymi na podstawie stosunku pracy, czy obejmuje ona swoim zakresem także stosunek służbowy oraz umowę o pracę nakładczą. Ze względu na różne interpretacje tej kwestii Rzecznik zwrócił się do Jarosława Dudy z prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych kwestii oraz rozważnie wprowadzenia do ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych definicji terminu „zatrudnienie”.

[\[Pismo do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych\]](#)

Osoby jednookie w pełni sprawne? [art. 1 definicja osoby niepełnosprawnej]*

Do Rzecznika Praw Obywatelskich zwracają się osoby jednookie ze skargami na postępowania przed zespołami orzekającymi o niepełnosprawności, które nie przyznają im żadnego z trzech stopni niepełnosprawności.

Według przepisów ustawy o rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Według Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych do osób niepełnosprawnych zalicza się te osoby, które mają długotrwale naruszoną sprawność fizyczną, umysłową, intelektualną lub w zakresie zmysłów co może, w oddziaływaniu z różnymi barierami, utrudniać im pełny i skuteczny udział w życiu społecznym na zasadzie równości z innymi osobami. Jednak praktyka wskazuje, że zespoły orzecznicze nie biorą pod uwagę ograniczeń, z jakimi spotykają się osoby jednookie i tym samym pozbawiają je dostępu do określonych przepisami ulg i uprawnień, jakie daje orzeczenie o niepełnosprawności. Rzecznik zwrócił się w tej sprawie do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych, jako organu nadzorującego orzekanie o niepełnosprawności, z prośbą o zajęcie stanowiska oraz poinformowanie, czy kryteria przyjęte do oceny zakresu naruszenia sprawności organizmu spowodowanego przez choroby narządu wzroku dopuszczają możliwość uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności przez osoby jednookie, czy też możliwość taka jest z góry wykluczona.

[\[Pismo do Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych\]](#)

PFRON rezygnuje z 4 zadań Programu Aktywny Samorząd w 2015 r. [art. 9 - Dostępność]*

Organizacje pozarządowe przesyłały do Rzecznika Praw Obywatelskich skargi dot. rezygnacji przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z realizowania w programie Aktywny Samorząd w 2015 r. m.in. zadania „Pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania”. Zadanie to miało na celu likwidację barier utrudniających osobom z niepełnosprawnością manualną oraz niepełnosprawnością wzroku aktywizację społeczną i zawodową. Rzecznik zwrócił się w tej sprawie do Prezesa PFRON z prośbą o wyjaśnienie powodów rezygnacji z finansowania wymienionego zadania.

[\[Pismo do Prezesa PFRON\]](#)

Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej potrzebny od zaraz [art. 9 – Dostępność, art. 20 – Mobilność, art. od 24 do 30]*

Rzecznik zwrócił się do Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie stworzenia możliwości działania asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej. W wystąpieniu Rzecznik zwrócił uwagę, że potrzeba taka od dawna jest postulowana przez środowisko osób niepełnosprawnych oraz ekspertów. Kwestia ta była także podnoszona podczas konferencji „Choroby rzadkie a zagrożenie wykluczeniem”, która odbyła się w Biurze RPO w dniu 7 października 2013 r.

Z informacji przekazanych przez Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych wynika, że w MPiPS trwają prace Zespołu do spraw rozwiązań systemowych na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednak znajdują się one na wstępnym etapie, a w opinii Rzecznika konieczne jest przyspieszenie prac zmierzających do stworzenia instytucji asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej i poddania projektu takiego rozwiązania konsultacjom z zainteresowanymi środowiskami.

[\[Pismo do Ministra Pracy i Polityki Społecznej\]](#)

Konferencje, debaty, badania

Warsztaty „Edukator praw obywatelskich” [art. 8 – Podnoszenie świadomości]*

10 lutego 2015 r. w siedzibie Biura Rzecznika Praw Obywatelskich odbyło się spotkanie w ramach warsztatów „Edukator praw obywatelskich”, w którym udział wzięły osoby po kryzysach psychicznych.

Opieka długoterminowa w Polsce [art. 8 – Podnoszenie świadomości]*

19 lutego 2015 r. w Senacie odbyło się spotkanie poświęcone perspektywie rozwoju opieki długoterminowej w Polsce, w kontekście projektu ustawy o pomocy osobom niesamodzielnym. W trakcie spotkania odwołano się do opracowania z 2010 r. „Opieka długoterminowa w Polsce. Opis, diagnoza, rekomendacje”, w którym zwrócono uwagę na konieczność stworzenia systemu opieki nad osobami niedołącznymi i niesamodzielnymi, zwłaszcza, że rodziny polskie są coraz bardziej niewydolne opiekuńczo. Niezbędne jest zatem realne wsparcie budżetów seniorów środkami publicznymi. Stworzy to szansę na rozwój opieki długoterminowej.

Konferencja „O depresji wśród dobrych słów” [art. 8 – Podnoszenie świadomości]*

23 lutego 2015 r. w siedzibie Rzecznika Praw Obywatelskich odbyła się konferencja pt. „O depresji wśród dobrych słów”, zorganizowana w ramach Światowego Dnia Walki z Depresją. Celem konferencji było upowszechnianie wiedzy na temat depresji i prezentacja sposobów działania na rzecz praw obywatelskich osób nią dotkniętych. Dyskutowano m.in. o potrzebie zapewnienia osobom chorym nieograniczonego dostępu do opieki psychologicznej, stworzeniu sieci bezpłatnych infolinii krajowych dla osób doświadczających depresji, a także zastanawiano się nad zagadnieniami dotyczącymi słownictwa, jakie stosują m.in. media w odniesieniu do osób chorych psychicznie.

W spotkaniu z udział wzięły osoby dotknięte depresją, psychoterapeuci oraz przedstawiciele służby zdrowia, samorządów lokalnych, organizacji pozarządowych.

[\[Relacja z Konferencji\]](#)

Plenarne posiedzenie Komisji Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnościami

10 marca 2015 r. w siedzibie BRPO odbyło się posiedzenie Komisji Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnościami przy Rzeczniku Praw Obywatelskich. Na spotkaniu został przyjęty plan pracy Komisji na rok 2015 oraz określono najważniejsze tematy do realizacji:

- analiza przepisów o ubezpieczeniach społecznych,
- dostępność instytucji użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, w tym dostępność architektoniczna nowobudowanych budynków,
- dostęp osób z niepełnosprawnościami do świadczeń opieki medycznej,

Więcej informacji o Komisji: [\[Komisja Ekspertów ds. Osób z Niepełnosprawnościami\]](#)

Dobre praktyki

Studenci - asystenci swoich kolegów z niepełnosprawnościami na Uniwersytecie Opolskim

Na Uniwersytecie Opolskim już od 4 lat jest prowadzony projekt „asystent osoby niepełnosprawnej”. Polega on na tym, że zdrowi studenci biorą pod opiekę niesprawnych kolegów, którzy potrzebują pomocy czy wsparcia. Osoba z niepełnosprawnością i jej asystent muszą się świetnie dogadywać, stać przyjaciółmi, aby wspólne przebywanie dawało radość dla obu stron. Na Uniwersytecie Opolskim funkcjonuje 12 duetów, a chętnych jest coraz więcej.

[\[Artykuł o asystentach\]](#)

Patronaty

Ubezważnowolnienie: wybór czy konieczność?

Rzecznik Praw Obywatelskich objęła Honorowym Patronatem seminarium pt. „Ubezważnowolnienie: wybór czy konieczność?”, które odbyło się 19 marca 2015 r. w Jarosławiu. Spotkanie zorganizowało Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jarosławiu.

Prawne, kryminologiczne i medyczne aspekty wykluczenia społecznego

Rzecznik Praw Obywatelskich objęła Honorowym Patronatem konferencję pt. „Prawne, kryminologiczne i medyczne aspekty wykluczenia społecznego”, która odbędzie się w dniach 11-14 maja 2015 r. w Supraślu. Konferencja jest organizowana w ramach dwóch sieci naukowych: Forum naukowego: Podlasie – Warmia i Mazury, którego partnerami są Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie i międzynarodowej sieci naukowej – Forum Naukowego: Prawne i medyczne aspekty zdrowia człowieka, której partnerami są Uniwersytet w Cambridge, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

Więcej informacji o konferencji pod adresem: [\[Informacje o Konferencji\]](#)

Choroby Rzadkie – razem przekraczamy granice

Rzecznik Praw Obywatelskich objęła Honorowym Patronatem XIII Międzynarodową Konferencję Chorób Rzadkich pt. „Choroby Rzadkie – razem przekraczamy granice”, która odbędzie się w dniach 2-6 lipca 2015 r. Białobrzegach. Konferencja jest organizowana przez Stowarzyszenie chorych na MPS i Choroby Rzadkie, z okazji jubileuszu 25-lecia działalności.

[\[Informacje o Konferencji\]](#)

Warto wiedzieć / Ciekawostki

Niedostosowane miasta, nieświadomi urzędnicy [art. 9 - Dostępność]*

Pracownia SODA MarketResearch i Fundacja Aktywnych Obywateli im. Józefa Dietla z Krakowa przeprowadziły projekt badawczy pt. „Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej w miastach wojewódzkich do potrzeb projektowania uniwersalnego” Ogółem przebadano 1003 obiekty. We wszystkich miastach wojewódzkich sprawdzano dostępność m.in. bibliotek, obiektów sportowych, urzędów miejskich czy obiektów pomocy społecznej. Najlepiej z badanych miast wypadł Wrocław, najgorzej Kraków. Z ogłoszonego raportu wynika, że prawie 70% przebadanych budynków nie spełnia obowiązujących przepisów dotyczących dostępności dla osób z dysfunkcjami ruchu lub na wózkach a blisko 92% (!) jest praktycznie niedostępnych dla osób z małymi dziećmi. Dość zaskakującą jest informacja, że z blisko 500 respondentów, którymi byli pełnomocnicy ds. osób niepełnosprawnych, rzecznicy, dyrektorzy, kierownicy, administratorzy, pracownicy działów administracyjnych i technicznych badanych obiektów użyteczności publicznej, nikt nie znał pojęcia projektowania uniwersalnego czyli takiego, które zapewnia wszystkim użytkownikom równy dostęp do danego obiektu.

[\[Raport Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej w miastach wojewódzkich do potrzeb projektowania uniwersalnego\]](#)

[\[Artykuł na temat Raportu\]](#)

Ankieta z realizacji Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych

Jesienią 2014 r. Rzecznik Praw Obywatelskich skierowała do wszystkich gmin i powiatów w Polsce ankietę, której celem było uzyskanie informacji, w jaki sposób i w jakim zakresie jednostki

samorządu terytorialnego realizują założenia Konwencji ONZ o prawach osób niepełnosprawnych. Badanie obejmowało cztery obszary:

- Ogólny - odnoszący się przede wszystkim do lokalnych programów/strategii na rzecz osób z niepełnosprawnością, a także dostępności dla tej grupy informacji i usług świadczonych przez gminę/powiat.
- Edukacji - w szczególności dotyczący realizacji włączającego systemu kształcenia, a więc powszechnego dostępu dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami nauki w ogólnodostępnych przedszkolach oraz szkołach.
- Rynku pracy – przede wszystkim w zakresie zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w sektorze publicznym, a także dostosowania usług świadczonych przez powiatowe urzędy pracy do potrzeb takich osób.
- Dostępności – rozumianej jako dostępność przestrzeni publicznej, usług i informacji w wybranych jednostkach zarządzanych przez gminę/powiat.

Jak dotąd ankietę wypełniło 491 gmin z 2480 i 152 powiaty z 381. Opracowane wyniki są dostępne na stronie: <http://ankieta.pelnoprawni.gov.pl>

Raport Fundacji Zdrowego Starzenia się pt. „Okulistyka i choroby siatkówki” [art. 8 – Podnoszenie świadomości, art. 25 – Zdrowie]*

Fundacja Zdrowego Starzenia się opublikowała Raport „Okulistyka i choroby siatkówki”. Prezentacja odbyła się w siedzibie Polskiego Związku Niewidomych w Warszawie 11 lutego 2015 r. Z przedstawionych w Raporcie danych wynika, że ok. 1,5 mln osób tj. co 4 Polak jest osobą niewidomą lub niedowidzącą.

[\[Debata w PZN o stanie organizacji leczenia chorób narządu wzroku\]](#)

[\[Raport\]](#)

Zasady kształtowania przestrzeni dostępnej [art. 9 – Dostępność]*

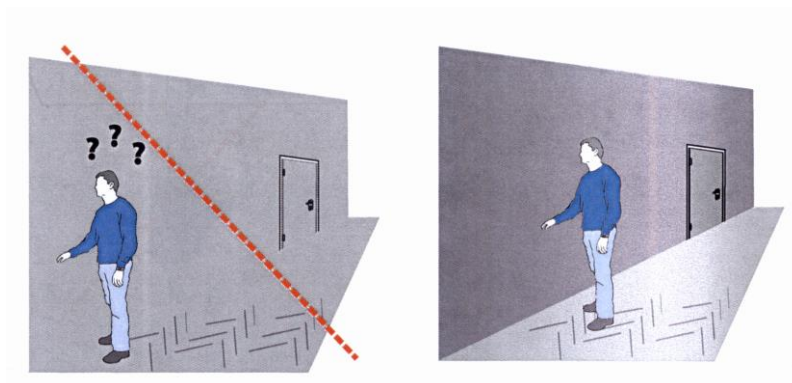
Połysek

Należy unikać stosowania powierzchni połyskliwych oraz ostrożnie stosować lustra, ponieważ u osób z dysfunkcjami wzroku mogą powodować powstawanie olśnień.

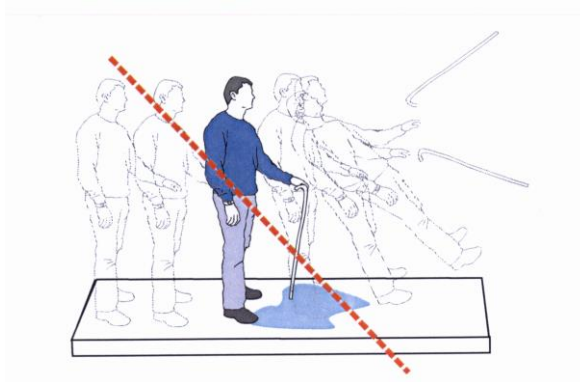
Kontrast

Ściany i podłogi należy wyraźnie ze sobą kontrastować.

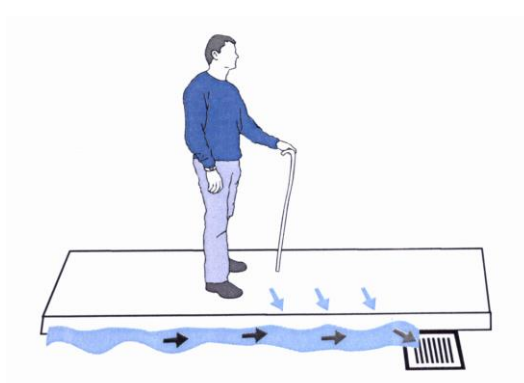
Stabilność i antypoślizgowość

Stosowane materiały wykończeniowe nawierzchni podłóg, chodników, ścieżek, schodów, pochylni itp. powinny zapewniać stabilne oparcie i mieć właściwości antypoślizgowe (rozporządzenie Ministra Infrastruktury § 305 ust. 1).

Unikanie zbierania wody

Nawierzchnie powinny być wykonane i utrzymywane w sposób uniemożliwiający zbieranie się wody i powstawanie kałuż.

Źródło: Wydawnictwo Stowarzyszenia Przyjaciół Integracji
„Projektowanie bez barier – wytyczne”

* W nawiasach podano numery artykułów Konwencji, z którymi związana jest informacja.